

پشت بوم

چرا هنرمندان شایعات را باور می‌کنند؟

حسین هاشم‌پور

● دولت مدعی دستاوردهایی است، اما جامعه هنری چشم و گوشش به شایعات است؛ برخی، شبکه‌های مجازی را دلیل این آسیب می‌دانند، اما دقیق که می‌شوید، این همه ماجرا نیست:

یک – اینکه هنرمندان بی‌بانه می‌دهند یا از طریق رسانه‌ها دیدگاه‌های خود را با دولت در میان می‌گذارند، نه تنها تهدید نیست، بلکه دولت باید از چنین روندی استقبال هم بکند، چنین رفتاری حرکت به‌سوی جامعه مدنی و نهادهی‌شدن شفافیت است؛ دولت اگر هوشمندی به خرج دهد، به پشتوانه مطالبات رسانه‌ای‌شده هنرمندان می‌تواند چانه‌زنی‌های خود در سایر مراکز قدرت را استحکام بخشد.

درعین‌حال اگر بی‌بانه‌های هنرمندان درباره یک موضوع تکرار شود؛ مانند این روزها، انجمن نقاشان یا در گذشته، اتحادیه ناشران و خانه سینما و… دولت موظف است شاهره‌های ارتباطی خود با جامعه هنری را وارسی و آن را نوسازی کند؛ به‌حتم در حلقه‌های اتصال میان مدیریت هنری و هنرمندان اختلال‌هایی وجود دارد که هنرمند تصور می‌کند صدایش به مسئول مربوطه نمی‌رسد و آن را در رسانه‌ها پرطنین می‌کند. دو – شاید غریب باشد که در عصر تکنولوژی، از اهمیت ارتباط رودررو سخن به میان آوری، اما ما در جامعه‌ای زیست می‌کنیم که تئاترِها معتقدند مؤثرترین تبلیغ برای پرتماشاگردنن یک اثر نمایشی، تبلیغ دهان‌به‌دهان است؛ تجربه به آنها ثابت کرده ده‌ها بیلبورد و تیزر و کانال تلگرامی، قدرت تبلیغات رودررو را ندارند. در چنین اتمسفری است که اگر دیدارهای مدیریت هنری و جامعه هنری مستمر نباشد، آسیب‌های متعدد ازجمله شایعات مجال جوان می‌پایند.

سه -بی‌اعتنایی به شایعات گزاره خطرناکی است؛ لایذ تجربه شما هم هست که ایرانیان شایعه را بسیار دوست می‌دارند، مقبولیت و البته سرعت شایعات با محدودیت‌های رسانه‌های رسمی و آزادی مطلق شبکه‌های مجازی، تقویت هم شده است؛ شایعات می‌تواند دیوار بی‌اعتمادی را تا به ثریا بالا برد و هرقدر پاسخ‌دهی به ابهامات به تأخیر بیفتد، به ضخامت این دیوار می‌افزاید.

چهار- سوی دیگر این موضوع، جامعه هنری است؛ فضای پرابهام و ملتهب هیچ کمکی به توسعه هنر نمی‌کند؛ نادستن، حق هنرمندان است و حق گرفتنی است، به‌جای دل‌دادن به شایعات و گوش‌سپردن به یک کلاغ‌چهل کلاغ، باید قدم پیش گذاشت و پرسشگری کرد و پاسخ خواست. این پیشگامی برای پاسداری از هنر، سهمی است که از دیرین سال‌ها هنرمندان این مرزوبوم ادا کرده‌اند و اکنون نیز باید تداوم یابد.

پنج – پزشکان معتقدند نیشگیری از درمان راحت‌تر است؛ چنین نسخه‌ای برای مقابله با شایعه هم بسیار کارساز است.

زیر آسمان فیروزمای

تقدیر وزیر بهداشت از مجیدی

● **شرق:** وزیر بهداشت در افتتاحیه «بیست‌ویکمین دوره جشنواره قرآن و عترت دانشگاهیان وزارت بهداشت» که در شهر مشهد مقدس برپا می‌شود، از مجید مجیدی، فیلم‌نامه‌نویس و کارگردان سینما، تقدیر خواهد کرد. مراسم افتتاحیه این رویداد، امروز سه‌شنبه شش مهرماه، با تجلیل از مجید مجیدی چهره شاخص سینمای ایران که جوایز داخلی و خارجی متعددی از جشنواره‌های مختلف دریافت کرده است، برگزار می‌شود. مجید مجیدی، کارگردان بین‌المللی سینمای ایران، ساخت فیلم‌های سینمایی «محمد رسول‌الله(ص)»، «پچه‌های آسمان»، «رنگ خدا»، «پدر»، و… را در کارنامه هنری خود دارد.

فیلم‌های دفاع مقدس در فارابی

● **شرق:** هفته دفاع مقدس فرصتی فراهم آورد تا بنیاد سینمایی فارابی، فیلم‌های جدید حوزه دفاع مقدس را در سالن سینمایی خود به نمایش بگذارد. این برنامه از چهارشنبه آغاز شد و تا پنجشنبه هشتم مهر ادامه خواهد داشت. برنامه روزهای آتی به این شرح است: ۷/۶: «اروند» (پوریا آذربایجانی) - ساعت ۱۹:۳۰/ ۷/۷: «ایستاده در غبار» (محمدحسین مهدویان) - ساعت ۱۹:۳۰/ ۷/۸: «پری دریایی» (امیرمسعود آقابابائیان) - ساعت ۱۹:۳۰/ ۷/۹: «ایستاده در غبار» (محمدحسین مهدویان) - ساعت ۲۰:۳۰.
گفتنی است پیش از این فیلم‌های «سیانور» (بهروز شعبی)، «نفس» (نرگس آبیار)، «تگرگ و آفتاب» (رضا کریمی)، «حکایت عاشقی» (احمد رمضان‌زاده) و «امکان میا» (کمال تبریزی) به نمایش درآمده بود.

فرانک آرتا: علی جنتی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، روز گذشته در پاسخ به سؤال خبرنگار «فارس» درباره وضعیت فیلم «رستاخیز» به کارگردانی احمدرضا درویش، اعلام کرد اکران این فیلم بلامانع است.

با توجه به فرازوفرودهایی که این فیلم در اکران عمومی داشت و حتی اینکه بعد از یک روز نمایش عمومی از پرده پایین کشیده شد، این سؤال مطرح است که چطور شد وضعیت این فیلم بعد از آن همه کش‌وقوس میان وزارت ارشاد و تقی علیقلی‌زاده (تهیه‌کننده فیلم) و احمدرضا درویش و شکایت و … حالا اکران آن بلامانع شده است. این موضوع را با شخص وزیر در میان گذاشتیم. جنتی

جنتی در گفت‌وگو با «شرق» تأکید کرد

محرم، فرصت مناسب برای اکران «رستاخیز»

درباره دلایل موافقت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی درباره نمایش نسخه کامل فیلم «رستاخیز» به «شرق» گفت: «اصل ماجرا چنین است که براساس نظر فقهی برخی از مراجع عظام تقلید، نمایش چهره نورانی حضرت ابوالفضل(ص) اشکال دارد. براین‌اساس این مورد فقهی را به کارگردان فیلم «رستاخیز» اعلام کردیم و پیشنهاد دادیم چهره مبارک ایشان با هاله نور در فیلم به نمایش درآید، منتهای کارگردان امتناع کرد. ما هم اجازه اکران فیلم را ندادیم.

دراین مسیر، مسئولان فیلم به دیوان عدالت اداری از وزارت ارشاد شکایت کردند. دادگاه در رأی بدوی خود اشاره کرد کارگردان متحمل خسارت شده و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی باید جبران خسارت کند. ما تقاضای تجدیدنظر دادیم

رونمایی از آخرین آلبوم شجریان و مشکاتیان در حضور فرزندانشان

پسران به نیابت از پدران روی صحنه رفتند

علی جنتی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

لوریس چکنواریان، سیدمحمد بهشتی، شاهرخ توسرکانی، امید روحانی، بهزاد خداویی، کیوان ساکت، سالار عقیلی، وحید تاج، هانا کامکار، علی جهاندار، مسعود فروتن، احسان گرمی و… نیز به شادباش انتشار آلبوم تازه استاد شجریان به تالار وحدت آمده بودند. در آغاز مراسم پرویز پرستویی پشت تریبون آمد و گفت: «من مجری و سخنران نیستم؛ بنابراین اگر در مقابل شما ایستاده‌ام، نه برای سخنرانی آمده‌ام و نه بنای مجری‌گری دارم. من به نمایندگی از جامعه هنری و به عنوان عضوی از پیکره هنر برای صدایی از حنجره ایران و به خاطر دل خودم آمده‌ام. من آمده‌ام از عشق بگویم و طریق عشق که مسلک آفریننده اثر است. مسلک «خسرو آواز» این مرز و بوم، راز و نیاز و

سیر و سلوک او در مولانا و حافظ در کنار پرویز مشکاتیان و گروه عارف. من آمده‌ام تا اندکی، در مشکاتیان و بگشاییم و مردم را به مستی از نوش شهد نوین آن دعوت کنم.» سپس پرستویی، پرویز مشکاتیان را نیز کیمیاگر و نابغه موسیقی دانست و گفت: «او از عمق وجودش برای جاری‌شدن صدای آسمانی شجریان اثر خلق کرده است. شجریان گفتنی نیست و تمام نمی‌شود. تلاش سودی ندارد. این جنگ مغلوبه است، وارد این کارزار نشو، او میدان‌دار سخت‌ترین کارزارهای جنگ است». همایون شجریان و آیین مشکاتیان روی صحنه آمدند تا اجرانی زنده را در این مراسم داشته باشند؛ نوبت پسران بود که در غیاب پدران به

«بیاد ایام» روی صحنه، بزم برپا کنند. همایون شجریان پیش از آغاز این اجرا، خطاب به حاضران گفت: «از شما ممنونم که آمدید و این محفل را رونق بخشیدید. هرگاه در مقابل شما قرار می‌گیرم خودم را برای صحبت‌کردن و اجرا، حقیر احساس می‌کنم. تا اینجا مراسم سعی کرده‌ام خودم را کنترل کنم و احساساتی نشوم؛ اما الحق که جای من اینجا نبود بلکه جای پدرم اینجا بود. ایشان به علت وضعیت جسمانی خود نمی‌تواند از منزل خارج شود و فیزیوتراپی می‌کند. امیدوارم هرچه زودتر به زندگی عادی و روزمره خود بازگردد. خوشحالم که امروز بیژن کامکار و اردشیر کامکار، از اعضای گروه عارف در این اجرا ما را همراهی می‌کنند». سپس آواز همایون در سراسری تالار وحدت پیچید: «شب تاریک و بیم موج و گردانی چنین هائل/ کجا داند حال ما سبکباران ساحل‌ها؟» مردم نیز با او هم‌صدا شدند و در طول اجرای قطعات اشک ریختند. در پایان این مراسم، دو قطعه موسیقی با صدای همایون شجریان و نوازندگی بیژن کامکار، اردشیر کامکار، سهراب پورناظری، آیین مشکاتیان و… و همچنین یک قطعه غزلی به کلام اجرا شد. آلبوم موسیقی «طریق عشق» با همکاری گروه «عارف» و با اشعار از حافظ و مولانا تهیه و در سال ۱۹۸۹ در اروپا اجرا شده است. اعضای گروه «عارف» را در این کنسرت «پرویز مشکاتیان» سرپرست گروه و نوازنده سنتور، «داریوش پیرنیکان» نوازنده تار، «جمشید عدیلی» نوازنده نی، «محمد فیروزی» نوازنده عود، «اردشیر کامکار» نوازنده کمانچه، «بیژن کامکار» نوازنده رباب و دف و «ارژنگ کامکار» نوازنده تنبک تشکیل می‌دهند و این آلبوم هم‌اکنون در مراکز فرهنگی سراسر کشور در دسترس است.

کارگاه‌های پروژه «بدن و اشیا» در تالار قشقایی

شرق: کارگاه‌های پروژه «بدن و اشیا» به سرپرستی بابک دقیقی و کاری از تانهم تاتار (امیر دزاکام - چهارم مهر)، کارگاه روش‌های مواجهه با نمایش‌نامه (فارس باقری - پنجم و ششم مهر)، کارگاه آشکارسازی بدن و اشیا، پنهان‌سازی با کلمات (هفتم مهر)، کارگاه مفهوم بدن فرازورمره در اندیشه‌های یوجینیو باربا (یدالله آقاعلی‌سی - هشتم مهر)، بدن به‌مثابه شیء، در مواجهه با مدرنیته؛ رویکردی باستان‌شناختی (لیلا پاپلی - ۱۱ مهر)، بازنگر، بدن و شبکه‌ای از اشیا (لیلا پاپلی و بابک دقیقی - ۱۱ مهر)، شیء‌شدگی بدن و ویرانگی (لیلا پاپلی و بابک دقیقی - ۱۲ مهر)، زمان و مکان در هم‌نشینی اشیا (فرهاد مهندس‌پور - ۱۲ و ۱۳ مهر) و شیء، و اجرا (عبدالرضا قزاقی - ۱۴ مهر). همچنین نمایش «روایت عاشقانه» به کارگردانی بابک دقیقی و نگه‌دارنده صحنه منجر خواهد شد.
اتصالات، صفحات صحنه و ریل‌ها با تکرار چنین فشارهایی به‌طورقطع از بین خواهند رفت. پیش‌ازین نیز گروه‌های تئاتری ناشناخته بنا بر روابط و پرداخت هزینه‌های سنگین تالار وحدت، موفق به اجرای نمایش در آن شده‌اند و همچنین گروه‌های موسیقی که آنها نیز ناشناخته بوده‌اند و در یک گمانه اولیه تنها دلیل عمده حضور آنها در تالار وحدت همان تضمین قرارداد از سوی گروه‌ها بوده است که بنیاد رودکی را با چنین روال غیرمعمولی موافق کرده است.

نداشتم وارد سالتی شوم که به جای بزرگان موسیقی و سازهای مقدس‌شان، یک دستگاه خودرو را روی سن بردند و نویر کردند. من فعلا از تالار وحدت خداحافظی می‌کنم. مدیر تشر همسن همچنین توضیح می‌دهد: لایه‌های متحرک صحنه تالار وحدت که با ریل یا بالابر می‌توانند جابه‌جایی شوند، برای تحمل وزن مشخصی طراحی شده‌اند. در رویدادهای هنری، بار مرده در کل مساحت صحنه پخش است و فشار وزن بر هر محل عموما کمتر ۱۰۰ یا ۲۰۰ کیلوگرم است. شاید سنگین‌ترین حجم متمرکز روی صحنه، محل استقرار پیانو باشد که قطعا کمتر از ۴۰۰ کیلوگرم است. وی اضافه کرد: اما استقرار یک ماشین با بیش از یک تن وزن و تمرکز کل این وزن بر مساحتی محدود، اگر هم موجب تخریب آتی نشود، یقینا به کاهش استقامت و استهلاک شدید تجهیزات نگهدارنده صحنه منجر خواهد شد.
اتصالات، صفحات صحنه و ریل‌ها با تکرار چنین فشارهایی به‌طورقطع از بین خواهند رفت. پیش‌ازین نیز گروه‌های تئاتری ناشناخته بنا بر روابط و پرداخت هزینه‌های سنگین تالار وحدت، موفق به اجرای نمایش در آن شده‌اند و همچنین گروه‌های موسیقی که آنها نیز ناشناخته بوده‌اند و در یک گمانه اولیه تنها دلیل عمده حضور آنها در تالار وحدت همان تضمین قرارداد از سوی گروه‌ها بوده است که بنیاد رودکی را با چنین روال غیرمعمولی موافق کرده است.

تماشاخانه

در نقد نمایش «بیست هزار فرسنگ زیر دریا»

فریب تبلیغاتی

ویشکا آسایش

● این روزها تئاتر ایتالیایی پوتلچ (Potlach) نمایشی را به کارگردانی پیئودی بودو، با عنوان «بیست هزار فرسنگ زیر دریا» براساس کتاب ژول ورن در تئاتر باران، در خیابان فلسطین روی صحنه برده است. تئاتر به زبان ایتالیایی با زیرنویس فارسی است و از ۲۶ شهریور تا ششم مهر در دو نوبت ۱۹:۰۰ و ۲۱:۰۰ اجرا می‌شود و بلیت آن ۴۰ هزار تومان است.

اطلاعات صفحه تیوال و خبررسانی مربوط به این نمایش نشان از آن داشت که در این نمایش جدیدترین فناوری‌های دیجیتال و نورپردازی به کار گرفته شده و مشاور رسانه‌ای و روابط‌عمومی آن هم آن را «نمایشی سه‌بعدی» معرفی کرده است. این نمایش در راستای همکاری ایران و ایتالیا و طی قراردادی برای مبادله دانشجویی بین دو کشور در تهران اجرا شده و کیومرث مرادی، مدیر پروژه این نمایش، آن را «یکی از نمونه‌های بسیار مناسب برای آشنایی با ترکیب تکنولوژی با تئاتر» معرفی کرده و «ایجاد تئاتر الگو و ارائه الگوهای درست از نمایش‌هایی که در دنیا اجرا می‌شود» را «از مهم‌ترین اهداف تئاتر باران در دعوت از این گروه خارجی» برشمرده است.

این اطلاعات و تبلیغات من را مصمم کرد که با خانواده‌ام به تماشای این نمایش بروم. در کمال تأسف، نمایش «بیست هزار فرسنگ زیر دریا» نه از ابزارهای صوتی-بصری پیشرفته استفاده کرده است، که الحق استفاده از این ابزار در تئاتر خدومان به مراتب پیشرفته‌تر و جذاب‌تر بوده و نه الگوی درستی از «نمایش‌هایی است که در دنیا اجرا می‌شود». این نمایش از ابتدایی‌ترین کلیپ‌هایی استفاده کرده که عاری از هر نوع خلاقیت است و طراحی صحنه و نورپردازی آن یادآور پایان‌نامه مدراس ابتدایی هنر است. این نمایش، برخلاف تبلیغات آن، قطعا «نمایش سه‌بعدی» نیز محسوب نمی‌شود و جای نمایش زیرنویس هم با کج‌سلیفگی انتخاب شده، به شکلی که بیننده پس از دقایقی از دنبال‌کردن دیالوگ‌ها و صحبت‌های راوی نمایش روی صحنه زیرنویس خسته می‌شود. نمایش‌نامه آن کسل‌کننده است و از جذابیت داستان کتاب چیزی را در خود ندارد. بازی‌های معمولی آن هم کمکی به بهترکردن دقایقی که در تماشاخته نشسته بودیم، نکرد.

پس از پایان نمایش، فکر کردم اگر همین کارگردان این نمایش را با بازیگران ایرانی تمرین می‌کرد و نمایش به فارسی برگزار می‌شد و از بچه‌های پنج تا ۱۲ سال برای تماشای آن دعوت می‌شد، نمایش موفق‌تری بود.

مبادله دانشجوی بازیگری بین ایران و ایتالیا و دعوت از گروه‌های تئاتر خارجی به ایران را باید به فال نیک گرفت. آشنایی با فرهنگ نمایش در خارج و آشنایی خارجیان با سبک و سیاق اجرای نمایش در ایران نتایج مثبت برای هر دو طرف در بر خواهد داشت و من از چنین ایده‌ای بسیار استقبال می‌کنم. ولی این نمایش ناامیدکننده بود و نمونه خوبی برای رسیدن به این هدف محسوب نمی‌شد.

در چند سال اخیر، شاهد پیشرفت سریع و کیفیت بسیار بالای تئاتر داخلی بوده‌ایم و آرزو می‌کنم در آینده، نمایش‌های خارجی در خور این پیشرفت اجرا شوند، که شاهد تبعات مثبت این مبادله فرهنگی با خارج باشیم.

ادامه از صفحه ۹

از آن فاصله که بنگری!

در «دیوار چهارم»، تن بحرانی‌شده، تبدیل به امر زیباشناسانه‌ای نمی‌شود. همه چیز در سادگی رشک‌برانگیزی، پیچیدگی وضعیت پیش‌آمده را افشا می‌کند. نگار جواهریان، پوشش ساده‌ای بر تن دارد. گرم چاندنی در چهره‌اش دیده نمی‌شود. بازی‌های گرفتار افرایق‌های کلیشه‌ای نیست. سبک‌بال از سنگینی فضای این روزهایش می‌گوید با لحنی نوستالژیک، اغلب فاصله‌گیرانه و گاهی ملانکولیک حتی. تجربه‌ای که در «بائوف آتشان خجوق» به نوعی دیگر ادامه می‌یابد و سواش معاصر مدرن و پیچیده‌ای را به نمایش می‌گذارد. ساشایی که در انتهای نمایش بر ایوانف نهیم می‌زند که گرفتار روزمرگی، ملال و اضمحلال است و برای جستن از این وضعیت دوزخی، بهتر آن است که کتانی به خود دهد.